

VIRKAMIESLAUTAKUNNAN PÄÄTÖS

Päätös nro 58/2009
25.9.2009

Asia Kirjallinen varoitus

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Virasto tullipiiri

Päätös, johon haetaan oikaisua

Tullipiirin päätös 23.5.2008, jolla tullitarkastaja X:lle on annettu virkamieslain 24 §:n mukainen kirjallinen varoitus.

Päätöksen perusteet

X on marraskuu 2007 - maaliskuu 2008 välisenä aikana tullut useasti töihin vasta aamuliukuma-ajan eli kello 9 jälkeen. Kellokorttilistan mukaan X on edellä mainitulla aikavälillä myöhästynyt lisäksi kahdeksan kertaa kahdeksalta alkavasta autoverotuksen asiakaspalvelutyövuorosta. X:ää on huomautettu asiasta.

X:lle on jouduttu viikoittain huomauttamaan keskeneräisistä töistä ja muut työntekijät ovat antaneet palautetta X:n työnteon ja asiakaspalvelun hitaudesta. Lisäksi palautetta on annettu X:n työasenteeseen ja kielenkäyttöön liittyen. Asiasta on keskusteltu X:n kanssa.

X on maaliskuussa 2008 lähettänyt kanssatyöntekijälleen epäasiallisen sähköpostiviestin.

Oikaisuvaatimus

Tullipiirin päätös on kumottava ja X:lle annettu kirjallinen varoitus on poistettava.

Asian käsittelyssä on tapahtunut kuulemisvirhe, koska kuulemisvaiheessa moitittavaksi väitettyä menettelyä ei ole yksilöity X:n oikeusturvan edellyttämällä tavalla. X:llä on ollut oikeus saada yksilöity selvitys siitä, mitä tehtäviä ja milloin hän ei ole suorittanut virkamieslain edellyttämällä tavalla, sekä tilaisuus vastata näihin väitteisiin. Myös työnjohto- ja valvontamääräysten rikkomista koskeva väite on yksilöimätön ajan, paikan ja asiaan liittyvien henkilöiden suhteen, kuten ovat myös väitteet liittyen X:n käyttäytymiseen.

Edellä todettuja seikkoja ei ole yksilöity myöskään kirjallista varoitusta koskevassa päätöksessä. Kun otetaan huomioon kirjallisen varoituksen luonne hallintopäätöksenä, jolla kohdistetaan moite virkavelvollisuuksien rikkomiseen ja kiinnitetään virkamiehen huomiota tämän toiminnan moitittavuuteen vastaisen varalle, on moitittava toiminta yksilöitävä.

Moitittavaan menettelyyn on reagoitava kohtuullisessa ajassa. Väitetyt myöhästymiset ovat tapahtuneet jo marras-joulukuussa.

X on tullut hyvin toimeen asiakkaiden kanssa. Työilmapiiri on työntekijöiden määrää karsittaessa olennaisesti huonontunut, mutta X on tullut toimeen muiden työtovereiden kanssa siinä missä muutkin. X:n työtoverilleen lähettämässä sähköpostiviestissä on nimenomaan kyse siitä, että X on pyrkinyt täyttämään virkavelvollisuutensa.

Työterveys on kiinnittänyt ulkopuolisena tahona huomiota X:n työpaikkakiusaamiseen ja esittänyt kesäkuussa 2008 verkostopalaverin tai vastaavan järjestämistä, mutta työnantaja on torjunut nämä esitykset. Tämä korostaa sitä, että työnantajan on esitettävä yksilöity selvitys X:n väitetyistä virkavelvollisuuksien rikkomuksista.

X ei ole toiminut miltään osin virkavelvollisuuksiensa vastaisesti.

Asiassa tulee tosiasioiden selvittämiseksi järjestää suullinen käsittely, jossa kuullaan B:tä ja X:ää itseään.

Vastine

Tullipiiri on vastineessaan todennut muun ohella seuraavaa:

Muun muassa X:ään liittyvät ongelmat ovat tulleet tullipiirin hallinnon tietoon päällikkö C:n 17.3.2008 lähettämän sähköpostiviestin ja sen johdosta 26.3.2008 järjestetyn palaverin johdosta. Hallintoa on tämän jälkeen pyydetty ryhtymään asiassa kurinpitotoimiin muun muassa X:n osalta. Näin ollen X:n moitittavaan menettelyyn on reagoitu hyvin nopeasti.

X:lle on toimitettu ilmoitus virkamiehelle annettavasta kirjallisesta varoituksesta 15.4.2008. Ilmoituksen liitteenä on ollut kopiot kellokorttilistoista sekä kopio mainitusta epäasiallisesta sähköpostiviestistä. X:lle on varattu tilaisuus tulla kuulluksi asiassa. X:n vastineen johdosta on pyydetty selvitys päällikkö D:ltä ja D:n 14.5.2008 antama selvitys on myös toimitettu tiedoksi X:lle ja varattu hänelle tilaisuus lausua myös sen johdosta.

X on toimittanut epäasiallisen sähköpostiviestin työkaverilleen 14.3.2008. Työkaveri on kokenut sähköpostin epäasiallisena ja loukkaavana ja on

saattanut sen saman päivän aikana esimiehensä tietoon. Hallinnon tietoon on lisäksi saatettu 16.4.2008 päivätty ilmoitus, jonka mukaan X on tehnyt epäasiallisen merkinnän tullin viralliseen ja asiakasta koskevaan lomakkeeseen. Kirjallinen varoitus oli jo tätä ennen ehditty antaa, mutta merkintä osoittaa, että X:n epäasiallinen käyttäytyminen on jatkunut myös varoituksen jälkeen.

X on suhtautunut yleisesti välinpitämättömästi hänelle määrättyihin työtehtäviin ja muihin työntekijöihin sekä esimiehiin. Menettely on esimies D:n mukaan ollut jatkuvaa, eikä kyse ole ollut satunnaisesta yksittäistapauksesta, minkä vuoksi tapauksia ei ole katsottu tarpeelliseksi yksilöidä. Sekä D että E ovat antaneet jatkuvasti X:lle palautetta hänen toiminnastaan sekä joutuneet puuttumaan hänen keskeneräisiin töihinsä. X:n kanssatyöntekijät ovat kertoneet ongelmista myös päällikkö C:lle.

Vastaselitys

X on vastaselityksessään todennut muun ohella seuraavaa:

Myöskään tullipiirin vastineessa ei yksilöidä varoituksen perusteena olevia seikkoja. Päätös ei ole hallintolain 45 §:n mukaisesti perusteltu. Myös korkein oikeus on antanut ratkaisun yksilöintivaatimukseen liittyen (KKO 2008:104).

X sai ilmoituksen annettavasta varoituksesta ja varoituksen ilman liitteitä. Tämän voi todistaa luottamusmies B sekä X:n asiamies. X on saanut kyseessä olevat liitteet ensi kertaa nähtäväkseen virkamieslautakunnalta. Näin ollen varoituksen antamisessa on tapahtunut selvä menettelyvirhe. X itse on pyrkinyt hallintolain 31 §:n 2 momentin mukaisesti vaikuttamaan asian selvittämiseen, mikä ilmenee asiakirjoista.

Itse hankkimiensa kellokorttilistojen perusteella X on noudattanut tavanomaisesti, jopa tunnollisesti työaikoja työpaikalle saapumisessaan. Valtaosa hänen saapumisistaan on kellokorttilistojen perusteella tapahtunut hyvissä tai erittäin hyvissä ajoin ennen työvuoron alkua. Sama tunnollinen työaikojen noudattaminen on jatkunut X:n sairauslomien jälkeen syyskuun alusta 2008 lukien, mikä ilmenee vastaselitykseen liitetystä kellokorttilistasta. X on sekoitettu tässä asiassa osittain toisen henkilön kanssa. X:n myöhästymiset ovat johtuneet Lahden moottoritien ruuhkista. Tienpitäjältä saadun selvityksen perusteella ainakin 8.1.2008 ja 24.1.2008 ovat olleet kolariaamuja Lahdentiellä. Kyse on kuitenkin ollut harvoista tapauksista ja myöhästymiset ovat olleet vähäisiä.

Vastatodisteena varoituksessa ja vastineessa esitetyille väitteille esitetään kehityskeskustelulomake, jonka on täyttänyt X:n työnantajan edustaja. Myös lomakkeessa on viitattu X:n alkavaan työuupumukseen, mutta esimies ei ole kuitenkaan ryhtynyt asian johdosta minkäänlaisiin toimenpiteisiin. X ei ole saanut menettelystään huomautuksia, eikä myöskään suullisia muistutuksia ole annettu väitetyllä tavalla.

X on ollut työuupumuksen ja masennuksen johdosta sairauslomalla 16.4. - 31.8.2008. Lääkärintodistukset ja psykiatrin todistukset osoittavat X:n väitteet hänen kohtelustaan oikeiksi ja lisäksi sen, että mahdolliset tuskastumiset ovat olleet alkavan työuupumuksen alkuvaiheita. Myös esitet-

tyä sähköpostiviestiä on arvioitava tässä valossa. X:n välit sähköpostin vastaanottaneeseen G:hen ovat aivan normaalit, suorastaan hyvät. Kyse on ollut stressaavasta ja uuvuttavasta tilanteesta työpaikalla. Myös G:n alkuperäisessä viestissä X:lle käytettiin voimasanaa.

Tullipiirin vastineesta ilmenevä X:n tekemä epäasiallinen merkintä ei voi vaikuttaa asiaan. Vastaavanlaisia merkintöjä löytyy myös muilta työntekijöiltä.

Virkamieslautakunnan ratkaisu

Perustelut

Kuuleminen

Hallintolain 34 §:n mukaan asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun.

Hallintolain 36 §:n mukaan asianosaiselle on ilmoitettava kuulemisen tarkoitus ja selityksen antamiselle varattu määräaika. Kuulemista koskevassa pyynnössä on tarvittaessa yksilöitävä, mistä seikoista selitystä pyydetään. Asianosaiselle on toimitettava kuulemisen kohteena olevat asiakirjat alkuperäisinä tai jäljennöksinä taikka varattava muutoin tilaisuus tutustua niihin.

Tullipiiri on 9.4.2008 päivätyllä kirjeellä varannut X:lle tilaisuuden tulla kuulluksi ennen varoituksen antamista. Tullipiirin virkamieslautakunnalle antaman vastineen mukaan ilmoituksen liitteenä on ollut kopiot kellokorttilistoista sekä mainitusta epäasiallisesta sähköpostiviestistä. X:n mukaan hän on kuitenkin saanut kellokorttilistat ja sähköpostiviestin nähtäväkseen ensimmäisen kerran virkamieslautakunnan vastaselityspyynnön yhteydessä. X on kuitenkin tullipiirille ilmoituksen johdosta toimittamissaan 18.4.2008 ja 24.4.2008 päivätyissä vastineissaan ottanut kantaa väitettyihin myöhästymisiin sekä sähköpostiviestiin. Hän on 24.4.2008 päivätyssä vastineessaan selvittänyt poissaolojaan yksityiskohtaisesti työaikalistojen perusteella, jotka ovat siten olleet joka tapauksessa hänen käytettävissään. Näissä oloissa tullipiirin päätöstä ei ole syytä kumota virheellisessä järjestyksessä syntyneenä.

Kirjallinen varoitus

Sovellettavat säännökset

Virkamiehen on virkamieslain 14 §:n mukaan suoritettava tehtävänsä asianmukaisesti ja viivytyksettä. Hänen on noudatettava työnjohto- ja valvontamääräyksiä. Virkamiehen on käyttyädyttävä asemansa ja tehtäviensä edellyttämällä tavalla.

Virkamieslain 24 §:n mukaan virkamiehelle, joka toimii vastoin virkavelvollisuuksiaan tai laiminlyö niitä, voidaan antaa kirjallinen varoitus.

Päätöksen perusteleminen

Hallintolain 45 §:n 1 momentin mukaan päätös on perusteltava. Perusteluissa on ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun sekä mainittava sovelletut säännökset.

Tullipiirin päätöksen mukaan varoituksen antaminen on perustunut X:n myöhästymisiin ajalla marraskuu 2007 - maaliskuu 2008, keskeneräisiin töihin ja muiden työntekijöiden X:n työnteon ja asiakaspalvelun hitaudesta, työasenteesta ja kielenkäytöstä antamaan palautteeseen sekä X:n kanssatyöntekijälleen lähettämään epäasialliseen sähköpostiviestiin. Päätöksessä on siten ilmoitettu ne seikat ja selvitykset, joiden on katsottu vaikuttaneen ratkaisuun. Perusteluissa on mainittu myös sovelletut säännökset. Se seikka, onko päätöksessä esitetty riittävät perusteet kirjallisen varoituksen antamiselle, on ratkaistava erikseen varoituspäätöksen sisällöllistä lainmukaisuutta harkittaessa. Päätös on perusteltu hallintolain edellyttämällä tavalla.

Päätöksen sisällöllinen lainmukaisuus

Myöhästymiset

Tullipiirin mukaan päätöksen perusteena ovat ensinnäkin olleet X:n myöhästymiset, joista se on esittänyt todisteena kellokorttilistat ajalta marraskuu 2007 - maaliskuu 2008. Päätöksen mukaan X on tullut töihin kyseisellä aikavälillä useita kertoja liukuma-ajan päättymisen eli kello yhdeksän jälkeen ja lisäksi hänen on todettu myöhästyneen kahdeksan kertaa kahdeksalta alkavasta autoverotuksen asiakaspalvelutyövuorosta.

Kellokorttilistojen perusteella X on tullut töihin liukuma-ajan jälkeen kyseisellä aikavälillä yhteensä kahdeksan kertaa ja myöhästymisten kesto on ollut 1-15 minuuttia. Työaikamääräysten noudattaminen on virkamiehen virkavelvollisuus, ja niiden noudattamatta jättäminen on moitittavaa. Kellokorttilistoista tai muistakaan selvityksistä ei kuitenkaan ilmene se, milloin X:llä on ollut asiakaspalvelutyövuoro, eikä myöhästymisistä ole tältä osin esitetty riittävää selvitystä. Näissä oloissa kirjallisen varoituksen antamiselle myöhästymisten perusteella ei ole esitetty riittäviä perusteita.

X:n työntekoon liittyvät perusteet

Tullipiiri on edelleen perustellut päätöstään X:n keskeneräisillä töillä ja muilta työntekijöiltä X:n työnteosta ja asiakaspalvelun hitaudesta, työasenteesta ja kielenkäytöstä saadulla palautteella. Keskeneräisistä töistä tai muiden työntekijöiden X:n esimiehille antamasta palautteesta ei ole esitetty virkamieslautakunnalle mitään yksilöityä selvitystä. Myöskään X:lle annettujen muistutusten tai huomautusten perusteista ei ole esitetty selvitystä.

Kun tullipiiri ei ole esittänyt yksilöityjä ja selkeästi todennettavissa olevia, X:n työntekoon ja käyttäytymiseen liittyviä rikkomuksia tai laiminlyöntejä, ei kirjallisen varoituksen antamiselle ole ollut perusteita.

Epäasiallinen sähköpostiviesti

Selvityksenä X:n epäasiallisesta käyttäytymisestä työkaveriaan kohtaan on esitetty ainoastaan yksi 26.3.2008 lähetetty sähköpostiviesti. Viesti liittyy X:n ja hänen työkaverinsa väliseen sähköpostiviestien vaihtoon. Sekä X:n että kyseisen työkaverin viesteistä ilmenee turhautuminen ruuhkautuneeseen työtilanteeseen liittyen. X:n viimeinen viesti työkaverille on sisältänyt kirosan ja se on kirjoitettu ironiseksi tulkittavaan muotoon. Tällaista viestiä on pidettävä hyvän tavan vastaisena ja viestin vastaanottanut työkaveri on tullipiirin mukaan kokenut viestin epäasiallisena ja loukkaavana. Esimiehellä on oikeus puuttua tällaiseen käyttäytymiseen. Kyseistä viestistä ilmenevää käytöstä on pidettävä moitittavana, mutta yksittäisenä tekona niin vähäisenä, ettei perusteita kirjallisen varoituksen antamiseen ole ollut.

Suullinen käsittely

Kun otetaan huomioon itse pääasiassa annettu ratkaisu, ei suullisen käsittelyn järjestäminen virkamieslautakunnassa ole tarpeen.

Päätös

Virkamieslautakunta hyväksyy oikaisuvaatimuksen ja kumoaa tullipiirin 23.5.2008 X:lle antaman kirjallisen varoituksen.

Sovelletut oikeusohjeet

Valtion virkamieslaki 14 § ja 24 §

Muutoksenhaku

Valitusosoitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen liitteenä.

Puheenjohtaja

Heikki Jukarainen

Esittelijä

Elina Ranz

Virkamieslautakunnan päätös oli yksimielinen ja asian käsittelyyn osallistuvivat puheenjohtaja Jukarainen sekä jäsenet Kulla, Paanetoja, Äijälä, Isomäki, A. Nieminen, Komulainen, M. Nieminen ja Sipiläinen.